

A barbacsi úttól É-ra, a korábbi megfigyelésekkel összhangban, neolitik és rézkori edénytöredékek jelentek. A lelőhely kiterjedése azonban ebben az irányban lényegesen nagyobb bizonyult, mint azt korábban véltük. Mint már szó volt róla, a telepnyom egy ÉNy-DK-i irányban elnyúló nagyobb dombvonulaton helyezkedik el, mely ÉNy-i irányban mintegy 1,5 km hosszúságban követhető. A dombvonulatot teljes hosszában bejártam, és az egész területen találtam régészeti leleteket. A lelőhely É-i, ÉNy-i szélét a Hegyeshalom felé vezető vasútvonal alkotja. A felszíni leletanyag intenzitása nem volt egyenletes, sűrűsödéseket és ritkulásokat figyeltem meg. A leletek legintenzívebben a lelőhely két végén jelentek. A derítőtelep környéki leletcsoporthoz már korábban is ismert volt. A lelőhely É-i végén, a vasút közelében ismét nagy mennyiségben találtam őskori leleteket. Egy helyütt lakóépület vagy lakóépületek nyomát mutatta a talaj elszíneződése és a leletek koncentrációja.

TAKÁCS KÁROLY

126. Csömör, Réti-dűlők
(KÖH 25780)

(Pest megye) Sza, Á

Csömör város településrendezési tervének módosításához 2009 júniusában régészeti hatásvizsgálat készült. Ehhez kapcsolódóan végeztem a közigazgatási területén nyilvántartott régészeti lelőhelyek számbavételét és állapotfelmérő bejárást. Leletet nem gyűjtöttem, új lelőhely nem került elő.

A bejárt 20 lelőhely területe – egy kivétellel – zártkert, beépített, lábon álló gabonával fedett, gyep vagy ugar volt, melyeken a kedvezőtlen észlelési körülmények miatt felszíni lelőhely-lokalizációra nem volt lehetőség. Csak a Réti-dűlők lelőhely volt kivétel. Csömör belterületétől Ny-ra, a Réti-dűlőnek nevezett patakvölgy D-i oldalán emelkedő alacsony domb mocsaras rétre néző oldalán, a Kút melletti-dűlő K-i szélén, a földút mentén terül el. A szemle alkalmával a szarmata és Árpád-kori település területén gabona állt, ill. egy részén akácerdő volt. A domb Ny-i oldalán, a földút mentén szórányosan néhány jellegtelen kézzel formált kerámiatöredéket figyeltem meg.

TANKÓ KÁROLY

127. Dabas, Dabasi-szőlők
(KÖH 74875)

(Pest megye) B

A jelentést lásd a kötet 115. oldalán!

MIKLÓS ZSUZSA

128. Dabas, Kis-földek
(KÖH 72227)

(Pest megye) B, Sza

Lakossági bejelentés nyomán 2009. október 30-án helyszíni szemlét végeztünk Dabas Ny-i határában, a Kis-földek

nevű határrészen, egy ÉÉK-DDNy irányú domb Ny-i oldalán. A domb kisebb részén erdő található, ezen kívül a terület mezőgazdasági művelés alatt áll, a helyszíni szemle és a leletmentés időpontjában napraforgótarló volt.

Helyszíni szemlénk során megállapítottuk, hogy egy valószínűleg középső bronzkori temetkezés mellékletei: karcolt díszítésű függesztő edény, valamint 99 db bronztárgy (félhold alakú csüngők, ciprusi tű, pánsíp alakú lemezek, pödrött oldalú lemezek, spirálisok, pitykék) kerültek elő. Több bronztárgyon jól látszott, hogy megégett. Mindezek alapján azt feltételeztük, hogy egy hamvasztásos sír mellékletei voltak. A helyszíni szemle során további őskori és szarmata kerámiatöredékeket gyűjtöttünk.

November 2-án leletmentést végeztünk, a leletek előkerülésének helyén 4×4 m-es szelvényt nyitottunk. A bontás során egy nagyméretű urna maradványait találtuk meg, amelyek közül kalcinált csontok kerültek elő. A leletbejelentő elmondása szerint a karcolt díszű függesztőedény és a bronztárgyak a nagyméretű edény maradványai fölül kerültek elő. A fémanyag és az edények alapján a sír a középső bronzkori Vátya-kultúra korai fázisának urnás temetkezése. A sír mellett feltártunk még két méhkas alakú szarmata gödröt is, amelyekből kerámia, állatcsont és patics került elő.

Munkatársak: Farkas Zoltán régész, Molnár Dávid és Szászvári Linda régésztechnikusok.

PATAY RÓBERT

129. Daruszentmiklós, Szőlő-hegy
(KÖH 59867)

(Fejér megye) A

2009. március 10-én elvégeztük az M6 autópálya nyomvonalára eső, RM-7 jelű régészeti lelőhelyen, a 0353/4, 0354/38, 0354/40, 0354/42, 0354/44, 0354/50, 0354/53, hrsz. ingatlanokon a megelőző feltárást. A lelőhely erősen vízjárta területen fekszik. A közelben halastó volt, a lelőhely nagy része víz alatt volt, így lehetetlenné vált a terület teljes feltárása.

Összesen 3 objektumot figyeltünk meg, 2 árkot és egy gödröt. Az első árok egy Ny-K irányú, szimpla árok volt, leletanyagot nem tartalmazott. A másik egy hármas ároknak látszott, iránya ÉÉK-DDNy, ebben sem volt leletanyag. A kb. 1,5 m átmérőjű gödör feltárást ledokumentáltuk, de feltárni nem tudtuk. A lelőhely az avar korszakhoz tartozhat, mivel az F-4 jelű terület folytatása D-i irányban.

Munkatársak: Kemsei Dóra, Pásztor István, Grósz Dóra, Bányász Diána, Domján Anita. A geodéziai felmérést a Geoservice Kft. végezte.

HERBÁLY RÓBERT

130. Daruszentmiklós, RM-14
(KÖH 59863)

(Fejér megye) A

A lelőhely Daruszentmiklós ÉK-i, K-i határában található, egy ÉK-DNy irányú dombon. Északkelet felől az F-5,

DNy-ról az F-4 lelőhely határolja. Az általunk feltárt településrészlet 2008-ban az F-5 lelőhely humuszdepójának elhordása után került a felszínre. Teljes kiterjedése nem ismert; a lelőhelynek csak az ÉK felé eső szélét találtuk meg, mert az esett bele a nyomvonalba.

Az ásatást 2008. november 6. és 2009. május 15. között végeztük. A kutatás során 27 épületet, 76 gödröt, 12 kutat, 34 árkot, 3 kőkemencét és 42 cölöp- ill. karóhelyet tártunk fel. Az objektumok a domb ÉK-i, DK-i részén koncentráálódtak. Az épületek többsége ÉK-DNy-i és K-Ny-i tájolású volt. Ledöngölt padlószintet fogtunk meg bennük, kettőben többszörösen megújítottat is. A cölöphelyeket főleg az épületek hosszanti tengelyének a középvezetékében; a karólyukakat, pedig több helyen elszórva vagy egy-egy részre koncentráálódva találtuk. Az épületek többségében tűzhelyre, kemencére utaló nyom nem volt.

A kutakban nem találtunk semmi szerkezetre utaló nyomot és két esetben a kör átmetszet helyett négyzet átmetszetűek voltak. Az egyik ilyen kút érdekessége, hogy kb. 1 m mélységben, két egymással szembeni falán találtunk egy-egy négyzet átmetszetű, kb. 10 cm mélyen kivájt gerendahelyet(?), mely valószínűleg segédeszközként funkcionált a vödör felhúzásakor.

A feltárt objektumok többségéből kerámiatöredékek, állatcsontmaradványok és paticstöredékek kerültek elő, valamint egy-két darab vastárgy töredéke. A napvilágra került leletanyag alapján a településrészlet a 7-8. századi avarokhoz köthető.

Munkatársak: Herbály Róbert, Herendi Orsolya, Kemsei Dóra, Nagyné Hodik Móni régészek; Bányász Diána, Bárdos Nándor, Bernáth László, Bohuczki Péter, Borbély Zsuzsanna, Boromisza János, Domján Anita, Farkas Gábor, Grósz Dóra, Horváth András, Ligeti Gábor, Mohai Gábor, Nagy Gábor, Pásztor István, Szász Péter, Telekes Katalin, Való György, Víg Anita technikusok.

CSÉKI ANDREA

131. Daruszentmiklós határa

(Fejér megye) Ő, Á

2009 tavaszán megelőző feltárásokat végeztünk az M6 autópálya nyomvonalára eső régészeti lelőhelyeken.

Fehérvári-úti-dűlő I. (RM-2, KÖH 60984): 2009. február 2. és március 20. között a 0489/18, 0489/20, 0489/24 hrsz. ingatlanokon 3509 m² nagyságú területen kutattunk. A lelőhelyet a Fehérvári-úti-dűlői II -től egy egykori vízfolyás megközelítőleg 10 m széles medre választja el. A jelenségek ettől a medertől mintegy 30-40 m-re Ny-ra, DNy-ra fekvő magasabb területen jelentkeztek nagyobb számban. A régészeti feltárást a lelőhely DK-i sarkából indulva É-i, ÉK-i irányba haladva kezdtük, ezen a szakaszon 16 objektumot tártunk fel. Egy épület, két kemence és a hozzájuk tartozó hamusgödör kivételével az objektumok jórészt kerek, sekély gödörjelenségek voltak. A domboldal D-i részén számos gödörjelenség mellett két kemence és a hozzájuk

tartozó, közös hamusgödör látott napvilágot. A terep É felé kissé lejtőssé vált, itt egy árok mellett, annak Ny-i oldala mentén több objektum is jelentkezett. Az É-i rész az egykori folyómeder partvonala, ahol a humusz már sokkal vastagabb volt. Eltávolítása után öt objektumot észleltünk. A gödrök nagyjából szabályos kerek foltként jelentkeztek, igen sekélyek voltak, leletanyaguk szegényes (cserépüst és fazéktöredékek, állatcsontok). A fentebb említett É-D irányú árok sekély, keskeny, leletanyagot nem tartalmazott. A lelőhely É-i részén, egy mélyebben fekvő területen, az egyik gödörben egy ló vázát találtuk meg anatómiai rendben. Az ÉK-i részen egy, a 4 m mélységet is meghaladó középkori kutat tártunk fel. A kútban két kutya vázára lettünk figyelmesek. Összesen 33 objektumot és 90 stratigráfiai egységet tártunk fel. Biztosan 9 gödör, 2 kemence és egy hamusgödör tartozik az Árpád-korhoz. A középkort (14-15. sz.) 2 gödör és egy kút képviseli.

Fehérvári-úti-dűlő II. (RM-3, KÖH 61736): 2009. március 13-27. között a Daruszentmiklós 0489/20, 0489/24, 0489/28 és a Dunaföldvár 064/105 hrsz. ingatlanokon végeztük a kutatást, 2477 m² területen. A lelőhelyet a Fehérvári-úti-dűlő I. lelőhelytől egy egykori vízfolyás közel 10 m széles medre választja el. A régészeti jelenségek ettől a medertől mintegy 5-20 m-re K-re, DK-re jelentkeztek. A feltárt objektumok kevés leletanyagot (többnyire állatcsontokat, kevés fazék- és cserépbogrács-töredéket) tartalmazó, sekély gödörjelenségek, keskeny, sekély árkok voltak. Kivétel volt ez alól egy, a lelőhely legészakibb részén feltárt mély kút. Az objektumok formája az I. lelőhelyen megfigyelttel szemben változatosabb képet mutatott. A kerek gödrökkel ellentétben itt jelentősebb számban lekerekített sarkú négyzetes, vagy amorf alakú objektumokat figyeltünk meg. A korszakolható jelenségek (8 gödör) az Árpád-kor (13. sz.) tárgyi emlékanyagát tartalmazták. A lelőhelyen 26 objektumot és 47 stratigráfiai egységet tártunk fel.

A leletek a Kulturális örökségvédelmi Szakszolgálat budapesti regionális irodájában történő feldolgozás után a Magyar Nemzeti Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Cséki Andrea, Farkas Zsuzsanna régészek, Beluczki Péter, Benyó Gergely, Dohár János, Mohai Gábor, Való György, Vigh Anita, Nagy Gábor, Telekes Katalin, Bornemissza János technikusok. A geodéziai felmérést a Geoservice Kft. végezte.

HERBÁLY RÓBERT

132. Daruszentmiklós határa

(Fejér megye) Ő, LT, A, Kö

2009 novemberében terepbejárást végeztünk a település kül- és belterületén, az itt tervezett szennyvízelvezetés és szennyvíztelep által érintett helyszíneken, összesen 13 km hosszúságú nyomvonalon. A nyomvonal legnagyobb része a falu belterületén futott, az összes utcát érintette, de a falu szerkezete miatt a külterületen